І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ТРАВНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 5, 1966 No. 82. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа 4-го травня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ГРЮНІНҐ КРИТИКУЄ ПЕНТАҐОН за те, що продає деяке військове влаштування як непотрібне, хоч воно добре і могло б ще служити збройним силам ЗДА. Сенатор Ернест Грюнінґ, який є головою Сенатської Підкомісії в справах урядових операцій, назвав таку поведінку Департаменту Оборони „обманом американського народу, обманом американських платників податків та обманом наших хлопців у В'єтнамі". Ця Підкомісія має в цій справі скласти повний звіт, і тоді Департамент Оборони та Аґенція Міжнародного Розвитку зможуть зайняти становище до оскарження сен. Грюнінґа. Грюнінґ твердить, що така політика Пентаґону коштує сотки мільйонів долярів.

ГЕЛЛЕР РЕКОМЕНДУЄ ЗБІЛЬШИТИ ПОДАТКИ на $5 більйонів, або на 6 відсотків в порівнянні з теперішніми податками. Мали б бути збільшені особисті прибуткові податки та податки від корпорацій. Волтер В. Геллер був головою Ради Економічних Дорадників в Білому Домі за президентур Кеннеді і Джансона, в роках 1961 до 1964-го. Тепер він є професором економіки в Міннесотському університеті. Геллер каже, що економіка мала б зростати квартально на $11 до $12 більйонів, а в дійсності вона збільшується на $14 до $16 більйонів. Таке велике збільшення економіки є інфляційне.

ЗБІЛЬШИЛИСЯ НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ, ПРОДАЖ І ІНВЕСТИЦІЇ в різні фабрики в березні цього року, — як про це повідомляє Департамент Торгівлі. Продаж товарів та число нових замовлень збільшилися на 3 відсотки. Число замовлень на тривкі товари збільшилося аж на 4 відсотки. Число замовлень на товари постійно збільшуються, і тому число невиконаних замовлень становить аж півтора більйона долярів. Число інвестицій в березні збільшилося на $650 більйонів. Все це свідчить про збільшення економіки також і в найближчих місяцях.

НЮ ЙОРКОВІ ЗАГРОЖУЄ СТРАЙК ШОФЕРІВ таксівок, бо контракт кінчається 15-го травня, а нової угоди немає між Спілкою шоферів, яка об'єднує 18,000 шоферів, і власниками таксівок. Таксівок є 5,100. Спілка шоферів заявила, що з днем 15-го травня покинуть її члени працю, коли не буде нового контракту. Минулого року страйк шоферів тривав 8 днів. Тоді до страйку приєдналися були і ті шофери, які мають свої власні таксівки. Шофери заробляють по $58 до $70 тижнево, а з так званих „типсів" (чайового) мають ще тижнево пересічно по $105.

КУРЕННЯ ЦИГАРОК СПРИЯЄ ЖИТТЮ МІКРОБІВ в горлі, як ствердив д-р Герет М. Грін на зборах Американського Товариства Клінічних Інвестиґаторів в Атлантик Ситі, Н. Дж. Дим із цигарок перешкоджає діяти в горлі звичайному людському механізмові, який очищує горло і вищий віддиховий тракт. Д-р Грін робив досліди зі щурами і ствердив, що в них розвивалися мікроби, коли через їхнє горло пускав дим із цигарок. З цього виходить, що куренння сприяє розмножуванню бактерій в устах і горлі, а не винищує їх, як собі люди думають. Організм сам винищує мікроби, але куренння йому в цьому перешкоджає.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН У ТАНТ ПЕРЕСТЕРІГ парляментаристів із 17-ох країн, зібраних на Дорадчій Асамблеї Ради Европи в Брюсселі, — що пропасть, яка ділить високорозвинені країни від економічно й культурно відсталих країн може стати великим нещастям для всього цивілізованого світу. У Тант бачить поважну небезпеку для цілого духового клімату, для культури й економіки високорозвинених країн Заходу, коли вони попадуть у стан „заможнього провінціялізму", що відмежовується від зовнішнього світу.

У ЧЕНСТОХОВІ У ПОЛЬЩІ ВІДБУЛОСЯ 3 травня ц. р. урочисте святкування 1000-ліття християнства в Польщі. Кардинал Стефан Вишинський відправив архиєрейську Богослужбу в асисті 68 єпископів. Число приявних поляків нараховують на 300.000. Проте польська комуністична влада не допустила до приїзду Папи Павла VI та обмежила число закордонних паломників, особливо поляків з Америки, до 2.000 осіб.

НА НОВОГО АМБАСАДОРА СССР У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПРИЗНАЧЕНО Алексєя Царапкіна, недавнього представника СССР на Женевській конференції роззброєння. Дотеперішнім амбасадором, від 1956 р., був Андрей А. Смірнов, член російської амбасади у Берліні перед війною. Здогадуються, що Совєти хочуть загострити свою політику супроти Німеччини.

ЯПОНСЬКА ПРЕСА ПОВІДОМИЛА, що в найближчих днях треба сподіватися третього ядрового вибуху в Комуністичному Китаї. У зв'язку з цим зросли голоси в Японії за ревізію японської конституції, яка забороняє відбудову збройних сил. Цю конституцію насправді продиктовано Японії після останньої світової війни.

ДОРАДЧА АСАМБЛЕЯ РАДИ ЕВРОПИ, ЯКА ЗАСІДАЄ В ШТРАСБУРҐУ, ОБРАЛА на свого голову, на час 1 року, англійського посла з Партії Праці Джофрі де Фрейтаса. Його попередником був француз П'єр Пфлімлін, колишній прем'єр, лідер французьких католицьких народників. Дорадча Асамблея складається з представників парляментів 17-ох західньо-европейських держав і є суроґатом паневропейського парляменту. Ген. секретар ОН У Тант звітував на Міністерській Комісії Ради Европи.

В АЛЕКСАНДРІЇ В ЄГИПТІ НАРАДЖУВАЛИСЬ впродовж години і 45 хвилин єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер і асистент державного секретаря Раймунд А. Гейр. Припускають, що головною метою їх розмов був гострий конфлікт між Єгиптом і Савді Арабією за Ємен та справа американської господарської допомоги Єгиптові. В кілька годин пізніше Нассер вітав Тіта, що приїхав на 6-денні відвідини до Єгипту.

ДО ІЗРАЇЛЮ ПРИЇХАВ КОНРАД АДЕНАУЕР з 8-денними відвідинами. Колишній західньо-німецький канцлер започаткував був злагоду між Німеччиною і Ізраїлем. Хоч 90-літній Аденауер не займає вже ніякого державного становища, його вітали члени ізраїльського уряду та західньо-німецький амбасадор в Ізраїлі, д-р Рольф Павльс.

3.000 ІНДОНЕЗІЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ ДЕМОНСТРУВАЛИ перед парляментом в Джакарті, виславши туди 25-членну делеґацію з вимогами від студентів, щоб переведено загальні вибори до парляменту та щоб позбавлено президента Сукарна протиконституційного становища „досмертного президента" і титулу „великого лідера революції". Становище індонезійських студентів виявляє упадок популярности Сукарна.

Президент заповідає пожвавлення торгівлі з комуністичними країнами

Вашингтон. — Президент Джансон заповів зголошення в Конґресі законопроєкту, який уможливив би пожвавлення торгівлі з комуністичними країнами. За тим проєктом Презедент дістав би від Конґресу право признавати різним комуністичним країнам так зване найвище упривілеєння в справах митних тариф, стосоване до цього часу лише до не-комуністичних та заприязнених з Америкою країн. Президент користувався до цього часу уповноважненням від Конґресу робити вийняток в справах торгівлі — супроти Польщі й Югославії. Однак Мадярщина і Румунія висловили вже бажання дістати права найвищого упривілеєння, а з такою самою просьбою прийдуть напевне також Чехословаччина й Болгарія. Відносно Совєтського Союзу, то на перешкоді більшої його торгівлі з Америкою стоїть неполаднана справа совєтських воєнних боргів супроти Америки. Президент виголосив у цій справі промову на зібранні в Білому Домі конґресменів і сенаторів польського роду з нагоди 1,000-ліття християнства у Польщі. Сенатор Едмунд Мускі з Мейну приніс Президентові в дарунку мозаїкову копію Чорної Мадонної з образу на Ясній Горі у Ченстохові. Президент говорив про потребу скасування „штучних кордонів" між Сходом і Заходом, але водночас висловився за збереження інтеґрованої збройної сили НАТО, всупереч становищу французького президента де Голля.

Дружина губернатора Воллеса перемогла у правиборах в Алабамі

Бірмінґгем, Алабама. — Дружина демократичного губернатора пані Джордж Воллес здобула найбільше голосів у правиборах і є кандидаткою на губернатора в листопаді в цьогорічних виборах. Вона здобула більше голосів, як всі інші 9 кандидатів, які старалися про номінацію. Цього року вперше в історії велике число негритянських виборців взяло участь у правиборах, бо негри могли в більшій кількості зареєструватися, користаючи з нового закону про охорону громадянських прав. Пані Воллес дістала, на основі неповного обрахунку голосів, — 107,632 голоси, а всі її 9 противників — 75,161 голос. Але в листопадових виборах вона мусітиме перемогти ще республіканського противника стейтового конґресмена Джеймса Д. Мартина, який у виборах в 1962-му році малощо не переміг був сенатора Лістера Гілла. Негритянські кандидати на шерифа ведуть перед в трьох повітах. В стейті Огайо змагається за номінацію колишній конґресмен Роберт А. Тефт, який хоче вернутися до Конґресу. Він мусить перемогти Вілляма Е. Флекса, який очолює праве Товариство ім. Джана Бирча в місті Сінсінаті. Сподіваються, що Тефт переможе свого республіканського противника у правиборах, але восени він мусітиме перемогти демократичного кандидата конґресмена Джана Дж. Гілліґена, який старається про перевибір. Негри вдоволені з правиборів в Алабамі, бо давніше вони навіть не мріяли про те, щоб в такому великому числі могли брати участь у виборах. Вибори в Алабамі відбувалися спокійно, ніде не було заворушень. Дружина губернатора Воллеса перемогла, хоч Воллес є прихильником расової сеґреґації. Він сам не може кандидувати, бо на це не дозволяє стейтова конституція. Але коли переможе у виборах пані Воллес, то в дійсності виконним губернатором буде Воллес, а його дружина буде тільки формально виконувати свій уряд.

Представник Уряду твердить, що завеликі прибутки корпорацій шкодять економіці

Вашинґтон. — Голова Ради Економічних Дорадників в Білому Домі Ґарднер Еклі, промовляючи на зборах Торговельної Палати ЗДА, заявив, що завеликі прибутки бизнесменів можуть пошкодити економіці цієї країни. Він заявив, що прибутки, після відтягнення податків, збільшилися від 1961-го року на 88 відсотків, що є найвищою ставкою в історії ЗДА. Еклі заявив, що вирине питання, чи ці високі прибутки є в інтересі здорової економіки, і чи вони вийдуть на добро самим бизнесменам, коли такий стан буде продовжуватися. В першій чверті цього року прибутки корпорацій збільшилися на 12 відсотків в порівнянні з прибутками, які були рік тому. Ці прибутки йдуть разом із збільшуванням цін на товари. Огляд прибутків 516-ох великих компаній в цьому році виявляє, що темп збільшення прибутків тепер є на одну третю більший, як був рік тому. Еклі казав, що це збільшення прибутків відбувається тому, що власники корпорацій збільшують ціни на товари вище від збільшування коштів продукції, або що ціни не зменшилися, хоч кошти продукції були зредуковані. Прибутки робітників не збільшилися в такому темпі, як прибутки бизнесменів, — твердить Еклі, який одночасно твердить, що внаслідок такого стану робітники не будуть скромні і будуть домагатися більших заробітків, що спричинить інфляцію, якої не бажає собі Уряд, бо вона шкідлива є для економіки. Тому дорадник Президента заявив: „І тому то я прошу вас подумати і розглянутися, чи збільшення цін є направду потрібне". Досі Уряд не виступав проти збільшення прибутків корпорацій, але тепер вперше представник Білого Дому виступив проти завеликих прибутків бизнесменів.

Видано книжку ген. Р. Дашкевича про історію артилерії Січових Стрільців

Ню Йорк. — У видавництві „Червона Калина" появилася окремою 208-сторінковою книжкою праця ген. хор. д-ра Романа Дашкевича п.н. „Артилерія Січових Стрільців у боротьбі за Золоті Київські Ворота". Автор, відомий український військовик часу Визвольних змагань, організатор галицьких „Січей" та Українських Січових Стрільців, як також Січових Стрільців в 1917 році у Києві, подає у своїй праці, написаній на основі спогадів та збережних ним й іншими діячами того часу матеріялів, історію Гарматної Бриґади Січових Стрільців, починаючи з 1917 року по травень 1920 року. В книжці представлені усі періоди постання й розвитку артилерії Січових Стрільців, тісно пов'язаної з Корпусом СС, що був однією з найкращих військових формацій в 1917-1920 роках. Генерал-хоружий д-р Роман Дашкевич, який перебуває тепер на еміґрації в Австрії, був командиром Гарматної Бриґади СС за весь час її існування.

СССР змагає до „замирення" в Европі — з виключенням ролі ЗДА

Москва. — Совєтський прем'єр Алексій Косиґін заявив, що він поїде на заповіджену на початок липня конференцію держав так званого Варшавського пакту, що охоплює всі европейські комуністичні країни, з вийнятком Альбанії і Югославії. Ця конференція відбудеться, мабуть, у Букарешті. Західні газети здогадуються, що на тій конференції проголосять звернення до західньо-европейських країн в справі „замирення" між Сходом і Заходом по лінії, що її з'ясував 29 березня ц. р. Леонід Брежнєв на 23-му конґресі компартії СССР у Москві. Брежнєв запропонував, щоб перевести „замирення" на европейському континенті, затвердивши всі існуючі в Европі державно-політичні кордони, включно з кордонами обох теперішніх Німеччин, - себто — Совєтський Союз виключає з'єднання Німеччини, а настоює далі на існування „двох Німеччин". Недавно совєтський міністер закордонних справ А. Громико заявив італійській пресі в Римі, що добре було б скликати конференцію европейських держав для поладнання існуючих між ними конфліктів. Західні коментатори пов'язують ці виступи совєтських керівників із політикою Франції, яка виступає проти впливів Америки на европейському терені. Припускають, що це буде головна тема розмов французького президента де Голля підчас його відвідин у червні цього року у Москві та що на згаданій вище конференції держав Варшавського пакту Косиґін діяв би саме за устійненою з де Голлем спільною тактикою — виелімінувати американську ролю в справах европейського континенту.

Американці обстрілювали комуністів на території Камбоджи

Сайгон. — Американська артилерія обстрілювала комуністичні позиції в покритому джунґлею терені у прикордонній смузі Камбоджи. Сталося це після того, як один курінь американської піхотної дивізії попав під важкий вогонь — з-поза кордону „невтральної" Камбоджи. Після того, як американська артилерія відповіла важким вогнем — стріли з території Камбоджи замовкли. Ци перший випадок, коли американське командування оприлюднило обстрілювання території Камбоджи. Гол. Камбоджи Шіганук, раз- ураз запевняє, що Камбоджа „невтральна" й не дає пристановища комуністичним військам, які борються у Південному В'єтнамі, але численні факти заперечують цьому. — Затишня в наземних боях у Південному В'єтнамі продовжується. Зате американське летунство продовжувало бомбардувати різні цілі у Північному В'єтнамі. — З американського боку рішуче заперечено поголоски, наче б у цьому році мав відійти з становища головного команданта американських збройних сил у В'єтнамі генерал Вільям Вестморленд і командант американського летунства у В'єтнамі генерал Джозеф Г. Мур. Водночас втримуються поголоски, що американські війська у В'єтнамі будуть значно збільшені — на дальших 100.000 вояків, чи навіть більше, до стану 400.000 війська.

Далі судять письменників у СССР

Москва. — Літературного критика Ігора Галамчука засудив московський суд на шість місяців праці у виправно-трудовому закладі з завішенням кари за те, що він відмовився був свідчити проти Андрея Синявського і Юлія Даніеля. Галамчука засудив суд на основі статті 182 кримінального кодексу Російської Федеративної Соціялістичної Совєтської Републіки, що визначує кару шести місяців ув'язнення за відмову зізнання у суді. Ігор Галамчук був одним із багатьох письменників, від яких совєтська влада вимагала зізнання проти Синявського і Даніела в грудні минулого року. Як відомо, і Синявський і Даніел були засуджені на заслання до концентраційного табору за те, що надрукували закордоном свої твори, критичні до совєтської влади. Галамчук катеґорично відмовився зізнавати проти Синявського і Даніела. Він є приятелем письменника Андрея Синявського. Під час судової розправи Галамчук признався, що він читав твори Синявського і Даніела, але не виявив, як він їх дістав. Галамчук заперечив, що ці твори дістав він від самих авторів. Теж і інші письменники відмовились були зізнавати у процесі Синявського-Даніеля. Не хотів зізнавати професор московського університету, у якого колись учився Синявський. Обвинувачували Синявського і Даніела дві мало відомі постаті, що крутяться коло літератури. Зоя Кедріна й А. Васілєв. На суді Галамчука виступали його дружина Ніна і дружина Синявського Марія й вони обидві говорили в обороні обвинуваченого критика. Галамчука покищо залишили викладати в Інституті Світової Літератури імені Горкого, де він є професором і де був професором Синявський. Процес проти Галамчука вказує, що переслідування вільно - думаючих письменників у СССР посилюється. Напевно перед судом стануть і ті письменники, які — як і Галамчук — відмовились зізнавати проти своїх товаришів Синявського і Даніеля. В той час, як у Москві письменники мають право на судовий процес, в Україні йде нагінка на письменників і їх засуджують без публічних процесів. Справа засуду двох визначних українських критиків Світличного і Дзюби не знайшла ніякого відгуку в совєтській пресі.

На університеті св. Бонавентури відбулась виставка українського народного мистецтва

Олін, Ню Йорк. — В місцевому університеті св. Бонавентури в залях університетської бібліотеки відбулась тут виставка українського народного мистецтва. Виставку підготовила пані Віра Томків, дружина професора цього університету д-ра Богдана Томкова. На виставці були такі відділи: вишивок, кераміки, різьби, килимів, великодніх писанок і великодніх мистецьких карток різних часів. Виставку оглянули студенти як також громадяни міста Олін й околиці.

ДИСКУСІЙНИЙ ВЕЧІР В ЛМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 6 травня відбудеться там дискусійний вечір у зв'язку з 2-ою мистецькою виставкою, що її влаштував Нюйоркський і Відділ Об'єднання мистців-українців в Америці. Початок о год. 8 веч.

УККА засуджує репресії проти українських літераторів і мистців

Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки, виступаючи в імені американських громад я н українського походжен н я, на своєму місячному засіданні в п'ятницю, 22 квітня 1966 року, в Ню Йорку, Н. Й., одноголосно прийняла таку постанову:

1. В останньому часі, як про це звітують на заході, органи безпеки уряду СССР ув'язнюють в таємниці українських письменників, поетів, критиків та інших літературних діячів, за їхні, нібито, антисовєтські погляди та за те, що вони відмовляються пристосовувати с я до „соціялістичного реалізму" та до генеральної ідеологічної лінії панівної комуністичної партії. Тому, що подробиці арештів і процесів тримають в таємниці, важко встановити ступінь та засяг нових переслідувань культурних діячів, що їх проводить тепер Кремль у поневоленій Україні.

2. Достовірні джерела вказують на те, що двох українських літературн и х критиків, Івана Світличного і Івана Дзюбу, недавно судили і одного з них заслали на Сибір, нібито за те, що вони „перепачкували" на Захід щоденник та писання українського поета, Василя Симоненка, який помер в 1963 році природною смертю.

3. Цю найновішу нагінку проти українських поетів та письменників зв'язано із скріпленою протиамериканською кампанією. Вона включає атаки на радіопересилання ЗДА в українській мові, на що накинулися на з'їзді КП України, ген. секретар КП України Петро Шелест і член ЦК КП України Олександер Корнійчук, як також включає атаки на ЗДА, Західню Німеччину, Велику Британію й Італію за те, що ці держави, нібито, висилають до СССР українських націоналістів у характері шпигунів. Це закинено офіційно під час пресової конференції, заaранжованої т. зв. „Товариством культурних зв'зків з українцями за кордоном", в Києві, 19 квітня 1966 року, коли промовляв представлений на тій Конференції, як „добровільний поворотець із Заходу", К. Джуґало.

4. Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки з цілою рішучістю таврує найновіші акти переслідування культурн и х діячів, чого допускається уряд СССР в Україні, та засуджує це, як найбільш вимовне потоптання прав українського народу і цивілізації взагалі.

5. Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки, подаючи до відома всього світу ці диктаторські акти Кремлю, одночасно заявляє, що всеціло підтримує цих українських літераторів в Україні чи деінде, які змагаються за свободу вислову та думки не тільки в Україні, але й у всіх інших країнах, що опинилися під невільничою кормигою московсько - комуністичного тоталітаризму й деспотії.

6. Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки вирішила одноголосно предложити цю постанову Державному Департаментові з проханням, щоби він уповноважив Місію ЗДА в ОН поробити відповідні заходи, які вона вважатиме зо доцільні та можливі, щоб передати справу найновіших переслідува н ь культурних діячів урядом СССР в Україні на форум цієї міжнародної організації. Таким чином демонстровано б вірність принципам людяної поведінки, свободи думки та гідности людини в Україні та в інших поневолених країнах за"залізною занавісою", які здавна позбавлені національних та культурних свобід і права на самовизначення.

Олекса Грищенко, після закриття своєї виставки, виїхав до Франції

Ню Йорк (Я.П.). — Минулої суботи, 30-го квітня 1966 р., закрито тут у ґалерії Дейч, в сусідстві Метрополітального Музею, виставку картин Олекси Грищенка, головним чином рисунків, акварель і ґвашів з ранніх років його царгородського й грецького періоду. Мистець із дружиною в неділю 1-го травня ц.р. відлетів до Франції, після місячного побуту в Ню Йорку. Побут нашого славного мистця у цій метрополії мистецтва увінчався повним успіхом. Його виставку бачило рекордово велике число відвідувачів, між ними багато знавців мистецтва.

Про виставку було чимало дуже прихильних відгуків в пресі. Останньо в ч. 8 журналу „Картини на виставі" з травня ц.р. поміщено три в той час виставлені образи, а саме: Портрет молодого мужчини Рембрандта, виставлений в Ґалерії Кнедлера, Порт Секонзака в Ґалерії Аквавела і Мошею паші Ахмеда О. Грищенка. В тому самому числі журналу член редакції журналу Т. Мічел помістив дуже прихильну згадку про О. Грищенка і його виставку, в якій м. ін. пишеться: „Подивуґідними є його акварелі намальовані з безпосередною свіжістю і з вишуканою тонкістю із ритмічно зарисованими постаттями, вежами, внутрішними деталями. Але обриси є сильно сформовані незалежно від їх делікатної тонації, як н. пр. в Людині з люлькою, чи в Стамбулі... Це було величня візіонерська зустріч мистця із містом, в незавидний час його особистої долі, але з величним досягненням непорочно сформованої несподіванки й упоюючої елеґанції."

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ ВИСТУПАЄ У ВАШИНҐТОНІ И У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Вашинґтон. — У „Національному Театрі" у Вашинґтоні виступив у понеділок, 2-го травня в опері „Мадам Батерфлай" наш співак Андрій Добрянський, який з компанією Ню-Йоркської Метрополіта л ьної Опери відбуває мистецьке турне по Америці. Андрій Добрянський виступить ще в тому самому театрі 7-го травня в ролі Дон Маґніфіко в опері Россіні „Сіндерела". З Вашинґтону прибуде Метрополіталь н а Опера до Філядельфії і тут в понеділок, 9-го травня Андрій Добрянський співатиме партію Бонзе в опері „Мадам Батерфляй", а 11-го травня виступить там же у „Сіндерелі". 14-го травня наш співак виступить в „Ліричному Театрі" в Балтімор в опері „Кармен".

БОГДАН КРАВЦІВ ГОВОРИТИМЕ ПРО ПОЕЗІЮ В УКРАЇНІ

Філядельфія. — Український Літературно - мистецький Клюб у Філядельфії влаштовує в суботу, 7-го травня, о год. 7:30 увечері в залі Дому Української молоді при вулиці Олд Йорк ч. 4949 доповідь ред. Богдана Кравцева на тему „Сьогочасна поезія в Україні".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Що діється в Китаї

Відсутність генерального секретаря китайської комуністичної партії Мао Тсе-тунґа на першотравневій параді у Пейпінґу збудила хвилю нових здогадів про зміни, що буцімто заходять у тій країні. Комуністичний Китай — це таємничий сфінкс. Вся американська закордонна політика в Азії спрямована проти комуністичної аґресії, що має своє коріння в Пейпінґу. Непримирне становище китайських комуністів не тільки до вільних держав світу, але також до партійної лінії московських большевиків ускладнює ситуацію на тому континенті, де незмінною загрозою висить нова війна.

Американські провідники узалежнюють зміну політики у відношенні до Китаю від змін у самому Китаї. І президент Джансон, і секретар департаменту закордонних справ Раск, і віце-президент Гомфрі не раз висловлювали припущення, що молодші люди, які прийдуть до влади в Китаї, можуть започаткувати зміну політики цієї країни супроти інших країн світу. Тепер у проводі Китаю стоїть Політбюро, зложене з 16 осіб, пересічний вік яких 66 років. Мао Тсе-тунґ має вже 72 роки. Ці старі ватажки, які 16 років тому вели комуністичну партію Китаю до влади, скоріше чи пізніше мусять відійти.

Загадкова відсутність самого Мао Тсе-тунґа. Починаючи від листопада минулого року, він ніде не показується публічно. В Пейпінґу офіційно заперечували здогад західньої преси про його хворобу. Та все ж відсутність китайського комуністичного вождя на першотравневій параді має свою поважну причину.

Мао Тсе-тунґ — це не тільки провідник китайських комуністів. Це особа, яку вони обожують. Культ Мао Тсе-тунґа поширює китайська комуністична партія з такою силою, як це робили большевики з культом Сталіна. Відсутність Мао Тсе-тунґа зовсім не притемнює цього культу. Навпаки, вона підтримує загальне обожування, створює ілюзію, що Мао керує всіма справами десь із небесних висот. Це на руку теперішнім володарям у Пейпінґу, бо це дає їм змогу використовувати ім'я Мао для своєї діяльности.

Актуальним є питання, хто буде наслідником Мао на становищі партійного ватажка. Сподіваються, що цей пост займе теперішній президент Лію Шао-чі. Недавно Лію відбув подорож закордон, і це вважають не випадковим: йому треба підбудувати свій авторитет. Але й Лію вже не молодий. Йому 68 років, і він також не затримає надовго теперішньої кліки при владі.

Важко передбачати, які зміни можуть зайти у Китаї, для цього потрібно було б студій, а Китай замкнений від світу, і лише з трудом доходять у світ найважливіші вістки з тієї країни. Якщо справді в Китаї існують молоді групи інтелектуалістів з ревізіоністичними думками, тоді зміни мусіли б бути переведені революційним шляхом. Комуністична партія, що, як і в кожній комуністичній державі, є лише пропорційно малою групою, напевно використає культ довкола особи Мао, щоб затриматись при владі. Чи знайдуться молоді сили в тій країні, щоб зважитись повалити цей культ, за яким стоїть вся поліційна державна система — покаже майбутнє.

Боротьба з „диверсією"

Якщо стежити за станом літератури, мистецтва чи й інших ділянок культурного життя в Совєтському Союзі, то в кожній з них проявляється виразно тенденція до виходу з тієї мертвеччини, що в неї загнав комунізм усіх діячів культури і їхню творчість, до визволення з оков накинутого партійним режимом соцреалізму. Перед у цьому русі ведуть молоді письменники і мистці — ті, що народилися й росли під кінець володіння Сталіна, але включаються в наявні ферменти також письменники та мистці старшого й середнього покоління — усі, хто в умовах несамовитого терору не втратив ще цілком совісти й людської чести. Головним виявом цього руху є змагання до правди — в оцінці не тільки минулого, але й сучасного.

Започатковані цим рухом процеси знаходять прихильний, більше чи менше відкритий відгомін в інтелектуальних колах СССР, як також серед загалу населення. Широкий резонанс наявних ферментів у духовому житті ставить під загрозу не тільки комуністичну ідеологію, але й існування самої таки комуністичної системи.

Усвідомлюючи цю загрозу, кремлівські самодержці і їхні сатрапи в окупованих Москвою країнах докладають усіх зусиль, щоб небезпечні ферменти знищити, звести внівець.

Совєтський письменник — неповоротець Валерій Тарзіс, автор „Палати ч. 7", який прибув цими днями до ЗДА, заявив журналістам, що найпершим засобом боротьби режиму з наявними серед совєтських літераторів і мистців ферментами є запроторювання „неслухняних молодих талантів", як їх визначив сталінський ґльорифікатор Олександер Корнійчук, до психіятричних лікарень. З різних джерел відомо, що цей засіб застосовано вже до численних літераторів і мистців не тільки російських, але й українських та інших.

Другим засобом поборювання літературно-мистецької опозиції є визначування її сміливіших представників, як „ідеологічних диверсантів", людей, що, мовляв, за підшептом „капіталістів" чи „буржуазних націоналістів", намагаються підірвати основи комуністичної ідеології і совєтського ладу. Боротьба з „ідеологічною" диверсією" була поставлена як головне завдання в доповідях 23-го з'їзду КПСС, зокрема в погромницьких виступах Брежнєва, Єгоричева, Бодюла, Єпішева і Шолохова.

Водночас із цим партійний режим починає стосувати вже цілком відкрито й адміністраційно-судові заходи супроти всіх тих, хто відважується виступити із словом правди про страхіття часів „культу особи", проти відновлювання цього „культу". Арештування ряду молодих письменників і мистців у Москві і Ленінґраді, процес Синявського і Даніеля у Москві, арешти й депортації кільканадцятьох українських літераторів, мистців і студентів у Києві та Львові доводять, що і психіятричні лікарні, і цькування сміливіших осіб, як „ідеологічних диверсантів", безуспішні й даремні, і що єдиний засіб, який залишається ще кремлівським тиранам — це поліційний терор. Різниця між нинішнім часом і періодом культу особи Сталіна тільки та, що стосувати терор у такому засягу, як за Сталіна, партійні керівники не відважуються, бо це може зустрітися з активним спротивом широких народних мас.

Гр. Скит

НЕСПОДІВАНИЙ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ДІЯЛОГ

I

Започаткував його редактор Єжи Ловелль у двох числах краківського тижневика „Жиціє Літерацкє" (737, 738). На тлі вісток про переслідування українців в Польщі, про нищення наших церков і торгівлю історичними пам'ятками, про знищення Лемківщини стаття Ловелля „Український комплекс" кидає чимало світла на сучасні відносини в Польщі.

Автор збирав уже давно матеріяли про українську проблему в Польщі, зокрема зацікавився Українським Суспільно - Культурним Товариством у Варшаві, що від 1956 р. об'єднує біля 10 тисяч членів і видає свій орган „Наше Слово" накладом 7500 примірників. Ловелль відвідав також скупчення українців в Білостоцькому, Ряшівському, Кошалівському, Вроцлавському та, зокрема, Ольштинському окрузі де є біля 60 тисяч українців.

Але безпосередньою причиною, чому Ловелль узявся писати цю статтю, був лист Юрія Критача, діяча УСКТ з Штеттіну. Лист цього молодого українця справді сміливий своїм тоном і висновками. Він не вагається називати речі на ім'я. Розглядаючи польсько-українські взаємини в минулому, виділяє він чотири великі удари між сусідніми народами: Хмельниччину, Гайдамаччину, Визвольні Змагання і боротьбу 1943-47 рр. на Волині і в Бескидах.

„Перші три війни, — пише Критач, — вважаю з точки зору українських справ за слушні і справедливі. (Окреслення марксистське — Г. С.). Кожний нарід має право, а радше обов'язок боротися за волю...

„Війну за Східню Галичину українці програли, бо не мали в своїй історії Сєнкевіча і Матейка, а також допомоги всемогучої Антанти. Мій батько боровся в рядах Української Галицької Армії, і я завжди вважав, що він повинен був бути в її рядах і виконувати свій обов'язок.

„Остається четверта точка, найбільш болюча, бо бездумна і без сенсу... Багато чули ми про Бульбу, нема підстав не вірити Собєськові. Але це — одна сторона медалі. Аудіятур ет альтера парс. Маю в своїй бібліотеці календар за 1944 р., де є довгі ряди прізвищ українців з Підляшшя і Холмщини, які згинули, як виходить з календаря, з польської руки. А втім, не тільки з календаря знані мені ці справи. Процес Тудрея кинув тільки сніп світла на ті справи. Знищене дотла українське село Верховини (Люфбельщина) не є вийнятком, хоч тільки про нього була згадка в польській пресі.

„І тут приходимо вже до другої частини, чи пак до сучасности. Саме ця свідомість, яка панує ще й досі в польському народі і каже бачити вину виключно українців, злочини виключно українського фашизму, є для співжиття обидвох народів незвичайно шкідливою... Обличчя польського фашизму не менше огидне, як всі інші фашизми (а воно мало відоме і часто промовчуване). Про Бандеру і Бульбу знають у Польщі всі, а хто знає про Тудрея і Нуркевіча? Про інших?..

„... Чим далі віддаляємося від воєнних років і чим більше вимирає учасників боїв, тим більше зростає число спогадів, присвячених боротьбі з УПА, отже на теренах, замешкалих українцями. Ці книжки, що видаються масово, і що в них часто упівець ототожнений з українцем, не можуть викликати в нас захоплення. Прошу собі уявити, що в Києві накручують фільм про банди Народових Сил Збройних, які в Верховині мордують і палять жінок і дітей. Навіть хоч представити в фільмі ясно, що це роблять фашисти, та в пам'яті пересічного киянина осталося б, що це робили поляки, а не НСЗ-івці.

На щастя, в Києві не впали на думку накручувати українського „Огньомістжа Калєня". Чи не краще накручувати фільми про те, як Домбровський і Потебня спільно боролися проти царату? А пропо: Потебні (не Потєбні, як до знудження подає радіо і преса). Згинув за Польщу, був українцем, похований недалеко Кракова. Чи багато знає про те? Якщо навіть знає, то, на жаль, на його надгробному камені написано „росіянин"! Отож, що так висловлюся, Потебня „не працює" для укранїнців в пропаґандивному сенсі, позитивному очевидно. Натомість „працюють" проти українців усі ті, хто, пишучи про варшавське повстання, захлистується від прокльонів на українців як про тих, що здушували те повстання.

Перевірив я матеріяли Кріхмаєра і інші, і ніде не міг знайти, що українські відділи брали участь у здушуванні повстання. Були власовці (відомо — не українці), були з бриґади Камінського і подібне шумовиння Дірлеванґера. Не знаю, чия злочинна рука причинилася до того, що пущено в світ фаму про здушення повстання українцями..."

Своє неґативне становище до боїв УПА на Закерзонні висловлює Критач з таким арґументуванням:

„Прецінь у 1918-19 рр. українці воювали за лінію Керзона, і її визнання Заходом вважали за видатний здобуток у політичному сенсі, а тепер її не респектували націоналістичні політики. Ще ніколи в історії польсько - українських взаємин не мали ми такого кордону, як сучасний, такого, що може стати вихідною точкою до тривкої, вічної приязни. Що ж робила УПА в Польській Республіці Людовій?..

„На нашу користь працює час. Може я жорстокий і брутальний, але цілком реальні підстави до цієї приязни постануть аж по нас, тобто по тому, як вимре покоління, яке ще почуттєво заанґажоване в справах Східньої Галичини. Такий невблаганний хід історії. Ті люди мусять відійти враз із своїми упередженнями, пересудами, комплексами, і аж допіру ті, що прийдуть по них, не обтяжені всім тим, зможуть жити інакше і дивитися на схід інакше — їх стиск долоні з східніми сусідами вже не буде удаваний, буде випливати з переконання, буде щирий!

„Пишу „не буде удаваний", бо багато ще нещирости і штучности в наших взаєминах. Неґативне наставлення частини польського населення до всього, що українське, причинилось до того, що, не зважаючи на існування УСКТ, деяка частина українців перебуває і далі, я сказав би, в конспірації...

„Меншинні групи Польщі чисельно малі, але питання важливе в спеціяльному аспекті. Саме в який спосіб при помочі „польських українців" і на їх прикладі сформувати і будувати в майбутньому взаємини між нашими народами... Навчімся всі не перебільшувати того всього, що нас ділить, а наголошуймо на кожному кроці те, що нас об'єднувало і об'єднує", — закінчує автор.

Думки редактора „Жиця Літерацкеґо" з приводу цього листа в наступному числі.

(Продовження буде)

Мих. Килимний

СОВЄТСЬКА ПІРАМІДА

I

Куритиба. — Після XXIII з'їзду КПСС найбільш впливові часописи Бразилії містять аналітичні матеріяли про комуністичний табір взагалі та про внутрішні справи червоної імперії зокрема. То є переважно висліди спостережень і досліджень їхніх московських кореспондентів, які вже довший час перебувають в СССР.

Бразилійські журналісти пишуть про своєрідну совєтську піраміду, що ззовні тільки окреслюється, набирає контурів, а всередині червоної імперії вже оформилася в державно - політичній, економічній та правовій ділянках.

Переіменування Президії ЦК КПСС на Політбюро, а першого секретаря на генерального секретаря ЦК партії бразилійська преса розглядає не як явище формального характеру, але як далекойдучі заходи Москви в площині міжнародного комуністичного руху. Ці заходи в'яжуться з колишнім Комінтерном.

Відомо бо, що ні Ленін, ні Сталін офіційно Комінтерн не очолювали. В ньому від комуністичної партії червоної імперії працювали Зінов'єв, П'ятницький, Мануїльський, Скрипник та інші. Однак, комуністична партія Совєтського Союзу — давніші її назви РКП(б) і ВКП(б) — фактично стояла над ним, і Ленін та Сталін порались у ньому як тільки хотіли: перший — як найвищий керівник держави й партії, а другий — як генеральний секретар партії. Сталін фізично зліквідував Зінов'єва, Дімітрова, П'ятницького, зліквідував голову Комуністичного Інтернаціоналу Молоді Ломінадзе.

Виконком Комінтерну та його конференції вирішували справи всіх комуністичних країн світу, але ніколи не втручалися до справ РКП(б) чи ВКП(б). Вийняток, хіба, був лише один, коли від імени Виконкому Комінтерну винесено рішення в суперечках між КП(б)У, УКП й партією „Боротьба". Тоді останнім двом партіям в Україні наказано „злитися" з КП(б)У, а через неї підпорядкуватися РКП(б). Про цей факт бразилійські журналісти не згадують, а ми його наводимо принагідно.

З огляду на те, що комуністи поза СССР віддавна звикли бачити в Політбюрі та в генеральному секретареві КПСС інтернаціональний провід, на останньому з'їзді КПСС і зайшли відповідні зміни в назвах.

XXIII з'їзд, безперечно, має значення не тільки внутрішнє — для Совєтського Союзу, а й міжнароднє — для всього комуністичного табору. 86 комуністичних делеґацій з різних країн світу брали діяльну участь у роботі з'їзду, їх представники виступали з промовами, присвяченими діяльності комуністичних партій Західньої Европи, Америки, Азії, Африки. Крім того, провідники КПСС відбули з ними окремі таємні наради.

Доповідь Брежнєва в багатьох місцях мала інтернаціональний характер, не залишаючи ні в кого сумніву, що ЦК КПСС у великій мірі перебирає на себе керівництво міжнародним комуністичним рухом, хоч розходження з червоним Китаєм та його прибічниками і надалі залишаються дуже далекими до полагодження. На підтвердження цього досить навести кілька слів з виступу Брежнєва:

„Комунізм — це єдиний в світі політичний рух, який, будучи озброєний науковою теорією суспільного розвитку, виразно бачить історичні перспективи людства. Генеральна лінія комуністичного руху, колективно розроблена братськими партіями на нарадах 1957 і 1960 рр., — це лінія на перемогу справи миру, демократії, національної незалежности і соціялізму. Вона відповідає інтересам всього людства. На її основі за останні роки більшість комуністичних партій прийняла нові програмові документи, які враховують як національні, так і інтернаціональні інтереси та завдання".

Отже, підкреслюється тут передусім потреба єдности для світового комуністичного руху, потреба одної-єдиної генеральної лінії, яка є немислимою без інтернаціонального центру, його наказів та контролі.

У Празі вже давно існує виразно не означений, але з перевагою теоретичного спрямування, комуністичний центр, що поширює свій засяг на Західню Европу. Недавно в Гавані, на „триконтинентальній конференції" комуністів Азії, Африки й Америки також створено своєрідний комуністичний центр. Є всі вигляди на те, що згодом гаванський центр поширить свій засяг на Південну Америку, при чому виникнуть інші, льокальні центри. З китайськими комуністичними провідниками Брежнєв ще не втратив надії договоритися про створення теж якогось центру, у жадному разі не відірваного від Москви і не усамостійненого від неї.

Отож у світовому комуністичному русі Москва намагається створити своєрідну піраміду чи ієрархічну драбину, на вершку якої стояла б вона сама, під нею розташувались допоміжні центри, а нижче комуністичні партії різних країн.

(Продовження буде)

І. Дурбак

ГУЦУЛИ Й МАОРІ

(З нагоди 1-го З'їзду Гуцульщини на Союзівці 7-8 травня ц. р.)

Пливучи кораблем „Оран-сай" з Австралії до Америки влітї 1958 року, мала група українців мала нагоду побачити північний острів Нової Зеляндії у пристані Овкленд і відбути туристичні поїздки по тому острові, оглянути унікальні красвиди та незвичайно цікавих тубільців — маорі.

Коли я, бувши в тій групі українців, приглянувся ближче до маорі, їхньої матеріяльної культури, будівництва, дереворізьб, тканин і прикрас, у мене зродилася думка - здогад: чи предки наших гуцулів не були тисячі літ тому близькими сусідами предків сучасних маорі?

Наш славний учений Хведір Вовк вважав, що гуцули примандрували в Карпати з Кавказу, бо деякі кавказькі племена мають подібні антропологічні прикмети та предмети матеріяльної культури.

В туристичному провіднику по Новій Зеляндії сказано, що предки маорі прибули 2.000 літ тому з Кавказу. Це мене зразу наставило до вишукування подібностей між маорі й нашими гуцулами.

Узори маорійських тканин нагадують гуцульські. Стяжки на головах маорійських дівчат дуже подібні до узорів на гуцульських ґерданах.

Хоч клімат наших Карпат і Нової Зеляндії значно різниться, отже одяг їхніх мешканців мусить також основно різнитися, але й тут є деякі подібності.

Маорі, як і наші гуцули, мають велике замилування до мистецтва. Тому все їхнє домашнє приладдя, устаткування хат і самі хати прикрашені різьбою. Хоч у маорі їхня демонологія та вірування мають значний вплив на різьбарство, одначе щось нагадує і наше, гуцульське різьбарство.

Також маорійські танки й пісні мають у собі щось таке первісне, буйне, неповторне, таку динаміку й розмах, як і деякі гуцульські танки та „співаночки".

Ми були всього лише один день у Новій Зеляндії, і тому не могли докладніше запізнатися з маорі, але залишилося враження, що це дуже оригінальне, талановите, з великим нахилом до мистецтва, свободолюбне плем'я..

Подібними прикметами відзначаються й наші гуцули, унікальне явище в Европі. Тому не виключене, що колись предки маорі і гуцулів були сусідами на Кавказі, мали подібну духову й матеріяльну культуру, що зберегла свою оригінальність і досі. Так, як і маорі, наші гуцули відзначаються своєю вродженою інтеліґенцією, замилуванням до свободи, краси, мистецтва.

Варто, щоб українські вчені відвідали Нову Зеляндію і на місці простудіювали культуру й побут маорі. Коли ми оглядали маорійські оселі, нам здавалось, що ми попали між предків наших гуцулів з-перед кількох тисяч літ. Якийсь дивний, нерозгаданий подих сивої давнини віє з осель маорі, зроджуючи думки про наших предків...

Можливо, що така подібність постала, як продукт людських змагань до поступу і краси, але існує можливість, що в її основі лежить близьке сусідство прапредків.

Варто також було б почути про цю справу думку тих українців, що в переїзді з Австралії до Америки побували в Новій Зеляндії. Деякі з них написали спомини з своєї подорожі, як о. Павло Смаль і д-р Борис Ржепецький, в яких з подивом згадують про маорі. Також інші наші мандрівники, як відомий режисер Степан Крижанівський, Лев Штинда, д-р Ераст Бурачинський і багато інших, могли б висловити свою думку, що стала б цінним причинком до цієї проблеми.

Така порівняльна метода могла б привести до цікавих вислідів, до розв'язки питання про походження нашого унікального гуцульського племени, що разом із своїм сучасним місцем поселення — східніми Карпатами — є прикрасою нашої чарівної Батьківщини — України.

ОАЗА І... СКЛЯНКА ВОДИ

На півдні України, біля Кахівки, серед степу — зелена оаза! Це Асканія-Нова — заповідник, де на волі розвиваються і птахи і тварини.

У цей український заповідник зоологи пориваються, як турки в Мекку. Сюди пролягають і туристс ь к і стежки.

Але в розпалі сезону, — пише кореспондент „Радянської України" в часописі з 14 квітня, — коли в Асканію-Нову стікається багато людей, стає проблемою банька консервів чи склянка звичайної газової води.

М. Л.

БАЛЬЗАК НА УКРАЇНІ

(1)

Евеліна (Ева) Ганська, дівоче прізвище Ржевуська, дружина поміщика-мільйонера Вячеслава Ганського з Верхівні на Волині, любила читати французькі повісті, головно Гоноре Бальзака, слава якого лунала тоді по всій Европі. Крім французької, вона знала німецьку й англійську мови. Впало їй на думку написати листа до Бальзака про її погляди на його твори. В цьому ж листі вона просила Бальзака відповісти їй на адресу Генрієти Борель, ґувернантки її дочки Анни, щоб ніхто не дізнався, що вона, Ганська, листується з ним.

З листів, адресованих до ґувернантки, ніхто не міг здогадатися, що це до Ганської пише якийсь француз, бо Генрієта Борель мала рідню в місті Нешателі, у французькому к а н т о н і Швайц а р і ї. Гувернантка, стара діва, була дуже побожна, і тому пізніше жалувала, що стала посередницею в любовній афері. Зараз по смерті Ганського (10 листопада 1841 р.) вона вступила до монастиря.

Листування Бальзака з Ганською тривало довгі роки. Бальзак усе життя був у боргах, і тому його мрією було оженитися з багатою вдовою. І вже в першому листі до Ганської він написав: „Все мрію оженитися з вдовою, або взагалі не женитися". Діставши листа з України, він вирішив, що ця „Незнайома", як підписалася під тим листом Ганська, мусить бути якась багата княжна.

Коли вже переписка пішла на добре, Ганській вдалося намовити чоловіка виїхати з нею за кордон, до Західньої Европи, заздалегідь умовившись з Бальзаком, де вони мають зустрінутися. У листі до своєї сестри Лаври Бальзак пише: „Як гадаєш, чи то не абияка штука витягти чоловіка з України, намовити його їхати 1 500 миль на те, щоб зробити приємність любовникові!"

1833 року справжній караван вибрався з Верхівні. Ганські їхали власною каретою, з численною прислугою, позаду сунули вози, навантажені прерізними клунками. Їхала також ґувернантка, нібито щоб опікуватися дочкою Ганських, Анною, на ділі, щоб бути посередницею в любовній афері.

Перший довший постій зробили у Відні. Ганські замешкали в якогось дипломата, а Бальзак дістав кімнату в готелі „Під Золотою Грушею". Дивна річ вийшла з тією кімнатою, наче в сенсаційній повісті. А саме в тій самій кімнаті ще зовсім нед а в н о застрілився був Шарль Тіріяк, секретар князя Розумовського і тайний чоловік сестри Розумовської, Люлю Тіргайм. У правій руці самовбивник держав пістолю, а в лівій цупко стискав Бальзакову повість.

Сім років минуло, поки Бальзак знову побачився з Ганською. В міжчасі її повідомляли свояки і знайомі, які жили за кордоном, про життя Бальзака.

Вона довідалася, що Бальзак подорожував із молодою контесою Ґвібоні - Вісконті, переодягненою за пажа. За це Ганська у своєму листі докоряла Бальзакові. Він відповів на того листа: „Я прошу ніколи не встрявати, чи то з хвальбою чи з докором, у справи людей, які чують, що вода сягає вже їх голови, тож вони раді були б видістатися на поверхню! Багаті люди ніколи не зможуть зрозуміти трудноців менш щасливих людей".

Коли ж Ганська довший час не писала Бальзакові, він це гостріше докоряв їй: „Ах, нарешті я зрозумів, які ви дрібничкові! Так, ви перестали писати тому, що я вам рідко писав. Правда, я писав рідко, бо не завжди мав гроші на поштову оплату, а признатися в цьому не хотів. Так, я впав низько, навіть нижче, як ви думаєте. Це жахливо і сумно, але це правда, як правдою є, що є Україна, де ви проживаєте. Так, бували дні, коли я прилюдно з'їдав булочку, йдучи бульваром!"

Нарешті одного дня Бальзак одержав листа з чорною обвідкою, в якому повідомлялось, що Ганський помер. Цей лист змінив Бальзакове життя. Він сказав собі, що перед ним тепер лише одно завдання: одружитися з Ганською, жити безжурно, спокійно і працювати.

Одначе, Ганська вже 21 лютого 1842 р. повідомила Бальзака, що не думає виходити за нього заміж, лишає йому вільну волю, і відраджувала приїздити на Україну.

Одною з причин цієї зміни було те, що свояки Ганської спротивилися її одружінню. Одна тітка твердила, що Бальзак розтринькав би маєток Ганських, а один свояк вніс спротив проти тестаменту Ганського. Справа опинилася в київському суді. Ганська програла і рішилася їхати до Петербургу, щоб внести апеляцію до найвищого суду та петицію до царя.

Ганська також відраджувала Бальзакові їхати до Петербургу, бо боялася, що її аристократичні свояки висміють грубенького Бальзака, про якого й вона сама писала братові, що „Бальзак їсть ножем, а говорить і сміється так голосно, що неприємно робиться тим людям, які обожують його".

Не зважаючи на те, Бальзак поспішно робив приготування і подавав Ганській проєкти, як забезпечити маєток за донькою Анною. Ганська відписала йому: „Ви вільні" — і безкомпромісове „ні!". Нічого не помогло.

(Далі буде)

Гартфорд, Конн.

ПАМ'ЯТІ ШЕВЧЕНКА

Стоять відліва: інж. К. Клюфас — тостмайстер, конґресмен Е. Даддаріо, проф. д-р Л. Добрянський, інж. О. Пришляк, голова Відділу УККА, дост. Дж. Демпсі, губернатор стейту Коннектикат, дост. Дж. Кінсела, посадник Гартфорду, Я. Гук, головний радний УНС, пані Дж. Демпсі, впр. о. дек. Ст. Баландюк, парох української католицької церкви, д-р Ярослав Падох, Гр. Яніцевський, перший голова Відділу УККА в Гартфорді.

Гартфорд, Конн. (і. к.) — 20 березня в залі Українського Народного Дому гартфордська громада вшанувала пам'ять Тараса Шевченка.

Управа Відділу УККА в Гартфорді, уряджуючи Святочні Академії для відзначення наших національних свят, старалась по можности заповнити програму найбільше виступами молоді; Пласту, СУМА і Школи Українознавства. Програму цьогорічного Свята Шевченка заповнили майже в цілості учні Школи Українознавства під управою дир. Романа Романишина. Свято відкрив голова Відділу УККА інж. О. Пришляк, а святочну доповідь, що була так би мовити аналізою одної з найсильніших поем Шевченка „Великий Льох" — виголосив Богдан Стельмах. „Заповіт" — Стеценка, „Реве та стогне" — В. Косенка та „На городі пастернак" — А. Гнатишина — виконав шкільний хор під орудою О. Пришляка при фортепіановім супроводі А. Пришляка і Марти Чайковської. Дівоче тріо — учениці 9 кл. — а саме: Марта Чайковська, Наталка Коршенюк, і Марта Пришляк, при фортепіяновім супроводі Н. Вишневської (уч. 8 кл.) — відспівали три пісні. Думаю, що найкращою нагородою і признанням для них були довготривалі оплески. Ірина Швець, уч. 8 кл. продеклямувала поему „Розрита Могила", а Олесь Кузьма, уч. 5 кл. поему „До Основяненка". Дуже ефектовною була інсценізація першої частини поеми „Великий Льох" — „Три душі", що її виконали: Христя Кінах, уч. 7 кл. — рецитаторка, Оля Борисюк, уч. 9 кл. — перша душа, О. Дутка, уч. 7 кл. — друга душа і Маруся Демкович, уч. 5 кл. — третя душа. За дійсно вмілу підготову інсценізації належиться повне призання учительці Школи Українознавства п-ні Оксані Кузьмі. Відомий тенор Юрій Ковінько, при фортепіяновім супроводі панни Галини Петрончак — відспівав три пісні композиції М. Лисенка.

27 березня відбулась тут одна з найбільш вдалих імпрез останніх років, а саме „Бенкет" з нагоди 25-ліття УККА і 15-ліття Відділу УККА в Гартфорді. Свято відкрив голова Від. УККА інж. О. Пришляк, а маючи таких достойних гостей як проф. Лев Добрянський, губернатор Дж. Демпсі, д-р Я. Падох, посадник м. Гартфорду Дж. Кінсела, конґресмен Е. Даддаріо, свято було поставлене на високому рівні не тільки у офіційній частині, але і в мистецькій програмі. Тріо А-моль — Барвінського в інтерпретації п. Марусі Гробельської-Козак скрипка, проф. Юрія Цибрівського — фортепіяно і п. Вілліям Д'Амато — чельо, було дійсно на високомистецькому рівні.

Пані Галина Андреадіс зарепрезентувала себе гартфордській громаді, як співачка високої кляси. Бурхливі та довготривалі оплески дали їй цей духовий зв'язок залі зі сценою, який так дуже потрібний та корисний для кожного, хто виступає на сцені. Пані Галина, при фортепіяновому супроводі проф. Ю. Цибрівського, відспівала з наддатком шість пісень і коли була б послушна оплескам, то мабуть мусіла б співати ще других шість. Сподіємось, що наша мила співачка п-ні Галина завітає ще до нашого Гартфорду.

З життя Наукового Т-ва ім. Шевченка в ЗДА

ДОПОВІДЬ ПРОФ. П. КОВАЛЕВА

Історично-Філософічна Секція НТШ влаштувала 19. березня 1966 р., в Українському Інституті Америки в Ню Йорку — Наукову Конференцію, що її відкрив проф. д-р М. Чубатий. З черги проф. д-р П. Ковалів виголосив доповідь на тему „Нові джерела до історії християнства в Україні". Свою доповідь проф. Ковалів опер на новій праці проф. Чубатого п. н. „Історія християнства на Русі-Україні", якої перший том на 816 сторін, появився недавно у виданні Українського Католицького Університету в Римі. Ця праця охоплює не одну якусь церкву, а все християнство від найдавніших часів — перед хрещенням Руси — до половини 14 ст. Перший том цієї праці охоплює дві доби: добу до хрещення Руси і добу Київського християнства.

Проф. Ковалів вказав у своїй доповіді на цілий ряд проблем, порушених у тій книжці. Першою проблемою є леґенда про апостола Андрія. Проф. Чубатий заперечує візантійську леґенду про походження візантійського престолу від ап. Андрія, вважаючи центром християнського апостольства Рим. Основним тереном праці ап. Андрія він вважає Скитію, нинішню Україну, звідки ап. Андрій, побувавши на київських горах, через варязьке море поїхав до Риму, щоб там дати звіт про свою місійну працю.

Другою важливою проблемою була справа церковної ієрархії за часів Володомира. Як відомо, існують 3 теорії: візантійська, римська і болгарська. Проф. Чубатий заперечує ці теорії, висуваючи тезу, що за Володимира Великого Церква взагалі не мала митрополита, бо не було потреби творити митрополію. Він висуває теорію власного церковного проводу. Мовляв, на Україні ще до офіційного хрещення Руси існувало вже архиєпископство Тьмуторокані, а на заході — єпископство в Перемишлі. З цих двох областей і почалась християнізація цілої Київської держави.

Щойно за Ярослава Мудрого в 1037 р. був призначений патріярхом перший митрополит грек Теопемпт, а після нього зайняв митрополичий престол таки українець Іларіон. В цей час, саме за 5 місяців до смерти Ярослава Мудрого, стався розкол 1054 р. між Римом і Візантією, причиною якого проф. Чубатий вважає два погляди на основи Христової Церкви. Тут проф. Чубатий висуває третю проблему: засади Візантійського християнства, які він ставить у протилежність засадам Київського християнства, що виявились особливо, коли на київський митрополичий престол був обраний, на Соборі 1147 р., українець Клим Смолятич.

Проф. Ковалів вбачає центральним місцем у праці проф. Чубатого — постійне заперечення будь-якої ролі Візантії в історії української Церкви. Головним ідеологом Київського християнства він вважає Іларіона, цілком незалежного від Візантії.

Візантійське християнство, мовляв, не маючи ґрунту в Києві, спрямувало своє вістря на північ — в Новгородські і Суздальсько-Володимирські землі, де знайшло багатий ґрунт для своїх впливів. В наслідок цього і витворилось на цих землях своє християнство, ідеологічно відмінне від Київського, а саме: Суздальське, Новгородське і, нарешті — Московське християнство, включно з цезаропапізмом (імператор — голова Церкви), який панував у Візантії.

На цьому ґрунті виникла у автора книги проблема вселенськости Київського християнства, яке стояло в антагонізмі до Візантійського та до майбутнього Московського християнства, що присвоїло собі місійний характер нового вибраного народу.

В кінці доповіді проф. Ковалів указує на факт у книзі проф. Чубатого, що, з одного боку, на Київське християнство почався наступ з боку московського християнства, з метою втягнути під свою орбіту українські та білоруські землі, а з другого боку, почався наступ, під проводом Польщі, латинського християнства на східнє християнство. Але ні Москва не накинула Україні-Русі своєї християнської духовости, ані Польща — Латинського християнства. Українське християнство й далі зберігало свою ідеологію, закладену ще митрополитом Іларіоном.

Проф. Ковалів ствердив у своїй доповіді, що книга проф. Чубатого є великим вкладом в церковну історичну літературу, а порушені в ній проблеми заслуговують на дальші дослідження іншими істориками Церкви.

Доповідь викликала живу дискусію серед слухачів Конференції А.Б.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

25-ліття Срібного Шлюбу

Олени й Ізидора Цегельницьких в Торонті, Канада. 19-го лютого 1966 в Торонті відсвяткували 25-річчя свого Срібного Шлюбу — Олена й Ізидор Цегельницькі. На спільному прийнятті було коло 200 осіб, родини й приятелів обоїх з Канади та із ЗДА, які влаштували для п-ства Цегельницьких несподіваний бенкет в одній з репрезентативних заль Торонта.

Олена й Ізидор Цегельницькі

Цією дорогою складаємо всім учасникам нашого незабутнього свята, в першу чергу ініціяторам і керівникам бенкету: пані Зеновії Чорній, п-нові Пилип'якові, та п-нові Фризові нашу найщирішу подяку за їхній труд і милу незабутню несподіванку, а нашому пароховові о. Городиському за участь та благословення для нас і всіх присутніх. З цієї нагоди складаємо на Український Католицький Університет в Римі $25. (Через Свободу).

Капеля Бандуристів удостоїлась найвищої оцінки

Вже перший концерт Капелі в Торонті публіка відзначила оваціями, чого вже довший час не бувало на концертах, де переважала українська публіка. На всіх дальших концертах слухачі приймали Капелю з неменшим захопленням та скрізь заявляли, що цим разом Капеля вив'язалася найкраще за всі рази.

Одначе найвищі признання й захоплення публіки викликала Капеля в американських університетських залях, де бандуристів не випускали зі сцени, влаштовуючи їм стоячі овації. На всіх цих концертах публіка замість виходити з залі, ринула до сцени, щоб потиснути бандуристам руки та висловити свої почуття надзвичайної насолоди і більше довідатися про українську музику, бандуру тощо. Скрізь і завжди було чути одні й ті ж слова, що ще ні одна мистецька група в історії тих міст не була так сприйнята і не принесла слухачам такої насолоди, як бандуристи. Всі без виїмку організатори концертів були зворушені до сліз і не знаходили слів для признання. На жаль в умовах подорожі є просто неможливим подати багато прецікавих моментів з цих концертів, тому подаємо все стисло лише в загальних означеннях, з тим, щоб громади, до яких Капеля незабаром заїде, належно використали всі можливості і найбільше стягли на концерти Капелі чужинецьких слухачів та використали концерти Капелі для поширення кола наших прихильників. Хай всі спроможні наслідують благородні вчинки наших добродіїв, про яких ще не маємо повних даних, але як приклад, наведемо їх з Дітройту, як п. Ів. Журківського, д-ра Джуля і ряд інших, що закупили десятки квитків для своїх клієнтів і впливових особистостей американського походження і цим зробили неоцінимну прислугу для громади і української справи.

Н. Н.

Група УВАН в Дітройті

(Діяльність в 1965-1966 рр.)

14 лютого 1965 р., інж. Василь Мороз доповідав на тему: „Істота фізичного світу в світлі модерної науки". Доповідь відчитала п. Ярослава Сена. Після доповіді була жива і цікава дискусія, в якій 7 осіб взяли участь. Заключне слово мав доповідач.

12 серпня 1965 — відбулася нарада Управи Групи. Присутні — д-р Михайло Овчинник, голова, інж. Ярослав Зубаль, секр. і інж. Микола Миколаєнко, фін. реф. — Обговорено актуальні справи Групи, а головно справу членства, відзначення 15-ліття Групи і 25-ліття УВАН та фінансові справи.

Виставку „Юкрейніен Артс енд Крафтс" в Музеї Мишиґенського Стейтового Університету в Ленсінґ, Миш. зорганізував і успішно перевів проф. М. Овчинник. На університеті 35.000 студентів.

Виставка складалася з експонатів від кількох осіб; килими, вишивки, різьба, кераміка і ін. — Ця виставка мала велике значення, бо на університеті мали впливи неприхильні для української справи чинники. А цю виставку відвідали за цілий рік (від червня 1964 до червня 1965) б. 150.000 осіб (під час самої госп. виставки в Ленсінґу б. 50 тисяч осіб).

22 січня 1966 р. доповідь на тему „Загинулі і вигибаючі види тварин" мав проф. Теодор Калитовський, в залі Т-ва „Самопоміч".

Секр. Я. Зубаль, що проводив вечором, в короткому слові вказав на те, що на еміґрації мало наших людей працює над природничими проблемами, і тому належить признання для особи доповідача, що помимо поважного віку, працює в цій важливій ділянці науки. (Попередньо проф. Калитовський мав доповідь на форумі УВАН на тему вірусів).

За загинулих доповідач вважає такі види тварин, що ще в історичних часах перестали існувати; ті, що вигибають мають назву „фоссильних" або викопних. Предметом доповіді були: Мандрівний голуб (лат. ектопістес міґраторіюс) та бізони: Американський бізон та европейський бізон чи зубр (бізон банасус).

Причини вигибання тварин: зміна середовища, а з тим получені різні недостачі, як брак відповідної поживи, зміна клімату та зміни, які спричинила своєю діяльністю людина; тут масове винищування тварин для матеріяльної користи.

В Півн. Америці начислювали мандрівних голубів на коло 2 більйони на просторі від Атлантику до Скелястих гір. Бізони жили тут у великих стадах. Значну ролю тут ще відіграло масове винищення лісів, що були остоєю цих тварин. Найгіршими винищувачами тварин були т. зв. „торговельні мисливці", що у великих масах доставляли вбиту дичину на ринок збуту.

В Европі вигинув зубр під час воєн і революцій.

Все ж потішаючим є те, що відповідні товариства охорони тварин роблять старання, щоб відродити ті види тварин, що ще зовсім не загинули. Ці старання дають добрі результати.

Доповідь 45 хвилин і ще не була вичерпана, викликала велике зацікавлення серед слухачів. Після доповіді на ставлені питання відповідав і мав заключне слово доповідач.

Я. З.

Балтімор, Мериленд

ВЕЧІР ЛЕСІ ХРАПЛИВОЇ

З рамени Союзу Українок відбувся 19 грудня 1965 р. Вечір Лесі Храпливої в Балтіморі, призначений для молоді, дітей і батьків. Відкриваючи цей небуденний в нашому місті вечір, голова СУА мґр. Л. Лемішка привітала відому нашу поетесу й пластову діячку, а група пластової молоді — Юрко Зелинський, Ромко Кострубяк, Юрко Вацлавів, Ігор Лемішка, Орест Ганас, Лариса Саламаха, Лідія Сушко й Ірка Корж — дуже гарно прорецитували ряд уривків з її творів.

Леся Храплива, як добрий педагог і виховник молоді, розпочала свій виступ з розповіді про мишку, яку вона привезла з собою з Ню Йорку і яка була засобом у доповіді про дитячу літературу для дітей на еміґрації. Від твору до твору, від автора до автора мандрувала Л. Храплива зі своєю мишкою, чого з захопленням і цікавістю слухала пластова й сумівська молодь та її батьки.

В другій частині вечора Л. Храплива говорила про проблеми національного виховання молоді, насвітлюючи й зупиняючись над різними аспектами цього складного питання, зокрема на чужині. Досить уваги присвятила прелеґентка видавничій справі ОПДЛ.

Леся Храплива має за собою вже великий творчий доробок. Почала друкуватись ще в 1938 р. у Львові в журналику „Хліборобська молодь". Досі написала вона дві книжки для молоді „Отаман Воля", „У темряві", збірку віршів „Іскри", та десять збірок для дітвори різного віку, не згадуючи вже про майже сто статтей на виховні теми, порозкидувані в різних журналах і часописах.

Тепер Леся Храплива вже дванадцятий рік редаґує журналик пластового новацтва „Готуйсь", недавно почала редаґувати журнал „Вогонь Орлиної Ради" та входить до складу ширшої редакційної колеґії журналу „Пластовий шлях".

В усіх присутніх Вечір залишив симпатичне враження, а його чи не найбільшим позитивом було те, що в ньому спільно брала участь пластова і сумівська молодь.

Надія Зінкевич
(Пресова реф. СУА)

Ділимося сумною вісткою з Друзями та Приятелями, що з Волі Божої, 29 квітня 1966 р., о 2-ій год. 10 хв. ранку, після довгої і тяжкої хвороби, на 72-му році свого трудового життя, відійшов у Вічність мій Дорогий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

ПЕТРО ІЛАРІЄВИЧ ДАДАЧКО

Похорон відбувся в суботу, 30-го квітня 1966 р. на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Разом з цим виношу сердечну подяку пан-отцеві Української Православної Церкви Святої Покрови у Clifton-і Миколі Рибачуку, всім Хористам, Друзям та Парафіянам за похоронні відправи, спів, розради в моєму горю та присутність на Панахидах і в похороні на цвинтарі.

З великим жалем, горем прибиті:

дружина — НІНА ДАДАЧКО
на Україні:
донька — НАДЯ, зать — ГРИГОРІЙ,
внуки — ВАЛЕРІЙ, ВОЛОДИМИР і ТАЛОЧКА
брат — ГРИГОРІЙ з дружиною АНЮТОЮ

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ висловлює глибоке співчуття Родині

бл. п. Михайла Чагарина

який помер у Вунсокеті, Роуд Айленд.

Бл. п. Михайло Чагарин був свідомим і зразковим громадянином, який як Платник Національного Датку УНФонду був нагороджений Ювілейною Відзнакою і Грамотою УККА.

•

Дар замість квітів на могилу бл. п. Михайла Чагарина в сумі 50.00 долярів зложили Родини:
ТЕПЕР і ЧАГАРИН,
яким щиро дякуємо.

В 2-гу БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. Михайла Ігоря ЗАХАРЧУКА

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

П'ЯТНИЦЯ, 6-го ТРАВНЯ 1966 у Fox Chase, Pa.
СУБОТА, 7-го ТРАВНЯ 1966 в Церкві св. Томи в Cherry Valley, N.Y.
ПОНЕДІЛОК, 30 ТРАВНЯ 1966 в Syracuse, N.Y.
РОДИНА

КОМУНІСТИЧНИЙ П'ЯСТУК — РАКЕТИ

Цьогорічний день 1 травня був відзначений у Москві парадою збройних сил і зброї. На фото: Міжконтинентальні баллістичні ракети в переїзді через Красну Площу.

Філядельфія, Па.

БЮРО СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Вже кілька статтей появилося в нашій пресі про потребу об'єднання суспільної опіки українських організацій в Америці й потребу її координації.

Тому з підкресленням треба відзначити ініціятиву д-ра Богдана Гнатюка, голови філії УККА у Філядельфії в порозумінні з др-ом Володимиром Галаном, головою ЗУАДК-у — скликати наради громадських організацій у Філядельфії в цілі координації цих важливих справ для успішної праці.

У висліді двох нарад представників організацій, а саме: Відділів УККА, ЗУАДК-у, Самопомочі. ОБВУ-а Станиці Братства Дивізійників, Союзу Українок Америки, Золотого Хреста, Суспільної Опіки Комбатантів, і Марійської Дружини, винесено постанову створити постійне Бюро Суспільної Служби у Філядельфії, яке стало вже дійсністю, бо в понеділок 2-го травня в домі ЗУАДК-у при 5020 Олд Йорк, Бюро відкрило свою діяльність під проводом п-ні Олени Лотоцької

Бюро Суспільної Служби поставило своїм завданням не тільки координацію допомоги тих організацій, які цю працю мали дотепер у своїй програмі, але також активну дію у Філядельфії й околиці для помочі старшим віком, хворим, дітям та молоді, яка опіки потребує.

Праця йде в таких ділянках;

1.) Поради для пенсіонарів в справах лікарської опіки і допомоги (медікер, велферу).

2.) Справа перекладачів під час інтервенцій в різних американських інституціях;

3.) Посередництво праці;

4.) Інтервенція й поміч у всіх потребах нашої спільноти в американських умовинах;

5.) Організація Добровільної Служби осіб, які не працюють, або які у вільнім від праці часі могли б дати кілька годин тижнево, чи місячно для відвідин хворих у шпиталях чи дома, або для перекладів під час інтерв'ю в американських інституціях. Бюро Суспільної Служби реєструватиме добровольців цієї служби.

6.) Порозуміння з українськими лікарями, які подаватимуть списки хворих українців в їхніх шпиталях.

7.) Евентуальна грошова допомога в наглих випадках, де перша поміч є потрібна, та виєднання допомоги від міста або стейту.

8.) Адвокатські поради.

9.) З розгорненням праці Бюра можуть заіснувати інші проблеми, які Управа Бюра Суспільної Служби візьме до уваги.

Постійне Бюро Суспільної Служби відкриває свої гостинні двері для всіх, що потребують поради, помочі, та інтервенції; для всіх, які загостять до Бюра при 5020 Олд Йорк вулиці в домі ЗУАДК-у. Години урядові кожного дня від 9 до 5, в суботу від 10 ранку до 1-ої попол. Телефон Гл. 5 -3774. Особисті інтерв'ю з директоркою бюра О. Лотоцькою в четверги від 10-5 по пол. в суботу 10-1 по пол., або за телефонічним замовленням.

Просимо відвідати Бюро Суспільної Служби у кожній потребі.

Адреса — 5020 Олд Йорк вул. дім ЗУАДК-у. телеф. Гл 5 - 3774.

Нюарк, Н. Дж.

ДВІ ДИТЯЧИХ ІМПРЕЗИ

19-го грудня 1965 року в залі церкви св. Вознесіння відбулася імпреза з приводу — Святого Миколая. Заля була заповнена вщерть дітьми, їх родичами, членами Парафії і гістьми. Свято відкрив настоятель церкви о. прот. М. Харіщак. В мистецькій частині виступав хор Недільної Школи, були деклямації та показано сценку приходу до дітей Святого Миколая, який обдарував всіх діточок щедрими дарунками. Свято влаштували спільно: Недільна Школа, ініціятор імпрези і Рідна Українська Школа, що існує при Парафії.

9-го січня 1966 року, тобто на третій день Різдвяних Свят в цій самій залі влаштовано другу імпрезу, що її підготовили вчителі Рідної Школи. Ця імпреза називалась ялинкою, проте основну її частину становив виставлений Традиційний Вертеп. Всі особи у Вертепі були в оригінальних строях часів народження Христа. Участь в інсценізації взяли всі учні Рідної Школи. Її підготовили вчителі: Пані В. Діберт, О. Матула, О. Павленко, А. Гусак, А. Федоренко. Привітальне слово виголосив о. прот. М. Харіщак. В цій імпрезі виступали два дитячі хори. Одумівський хор, складений з дітей, з Юного Одуму під кер. В. Пташинського і діточий хор Рідної Школи під кер. М. Шкварко. Оба хори гарно проспівали ряд колядок. Виконано інсценізацію під заголовком „Новий Рік". В ній брали участь учні Рідної Школи. Вони були вдягнені в стрій, відповідний до кожного місяця, що приємно вражало глядачів. Виконано деклямації: 3-літня Лариса Гусак та 5-річна Ліда Думич. Н. Пташинська продеклямувала віршик „Зайчик". Акордеоніст П. Каневський виконав на акордеоні дві колядки, а одумівець А. Наливайко гарно відтанцював танок „Гопак". Гурт дівчаток Одумівок: В. Приходько, А. Самчук, О. Степова та Наталка Пташинська добре виконали танок в українських строях з хусточками — Козачок. Танок „Гопак" підготовили — одумівка К. Гладун, танок Козачок з гуртом підготовила — одумівка В. Жибурт. Акомпаніювала Одумівському хору — Л. Пташинська, хорові Рідної Школи — М. Шкварко. Програму вміло вела пані А. Федоренко.

Після закінчення вдалої імпрези матері дітей вгощали всіх присутніх солодощами та кавою і содою.

Молебень за Український нарід та Екзильний Уряд

В неділю 23-го січня у Роковини 22-го січня 1918 і 22-го січня 1619 р. на прохання Товариства Прихильників Української Народньої Республіки, в Українській Православній Церкві Св. Вознесіння о. прот. М. Харіщак відправив Молебень за Український Нарід, Президента Української Народньої Республіки в екзилю, членів Української Національної Ради та Членів Виконного Органу УНР.

К. Степовий

Новина в церковній музиці

„Служба Божа" для мішаного хору Андрія Гнатишина

Нотне видавництво у Відні „Йозеф Дер" випустило друком українську Службу Божу для мішаного хору композитора Андрія Гнатишина.

Видання музичних творів, особливо ж з обсягу церковної ділянки, це після останньої війни в нас рідка поява — хоч і дуже потрібна, тому цю Службу Божу треба щирим серцем привітати.

Що ж спонукало автора до видання цього твору, і як йому вдалося довершити це діло?

З хвилиною, як появилися грамофонні платівки з Службою Божою, яку наспівав хор церкви св. Варвари у Відні під управою Гнатишина, а яка розійшлася кількома накладами по широкому світі і знайшла признання від найвищих духовних, світських і музичних авторитетних людей, — багато наших духовних і світських керівників хорів захотіли мати також і ноти до цієї Сл. Божої. А треба знати, що цей твір, — це за малими вийнятками, переважно обрібки і оригінальні композиції Гнатишина. Багато разів довелося переписувати партитуру і пересилати дириґентам до Америки та Канади. Щоб цьому зарадити і піти на зустріч усім церковним дириґентам, автор доповнив цю Сл. Божу власними композиціями та обрібками галицьких, київських і староукраїнських мелодій, взяв до уваги додатки і зміни деяких пісень з нагоди великих свят та великопосної пори при допомозі добрих і щирих друзів з-за океану, вдалося йому видати цей гарний твір (на 65 сторінках).

Українська церковна влада уділила авторові своє благословення на видання цього твору.

Гнатишин, який ціле своє життя проводить церковними і світськими хорами, — добре знає хорове мистецтво. Йому також відомі наші церковні хори в діяспорі, знає, як тяжко приходиться організувати і провадити церковні хори, бо й сам все своє життя організує їх і знає, що на чужині немає такого хорового співочого матеріялу, як у рідному краю, — длятого й хорова структура у його Сл. Божій є легка. Музика його проста і доступна та пересякла релігійними почуваннями. Мелодії, коли вони оригінальні, є нескладні, але щирі і споріднені з нашими українськими розспівами. Ці мелодії є зодягнені в ясну, суто релігійну гармонію. Голосоведення легке, бо кожен голос має мелодію і вивчення партій не справляє жодних труднощів. — Ця, можна сміло назвати „Українська Служба Божа" послужить гідно нашим церковним хорам і причиниться до прославлення Божої величі і до украшення нашого церковного обряду.

Перед війною вийшла Служба Божа в обрібці Гнатишина, для мужеського хору, в якій старослов'янський текст, а також підписаний грецький текст, є писаний латинськими буквами. Ця Сл. Божа, до якої вступне слово написав о. д-р Мирон Горникевич, появилася накладом видавництва „Фольксліturгішер Апостолят", і нею послуговуються хори австрійських духовних семінарій і німецьких.

Щасти, Боже, авторові й у дальшій праці на цьому полі-

Д-р Маркіян Дзерович

Джерзі Сити, Н. Дж.

ЗБОРИ ПЛАСТПРИЯТУ

17 квітня відбулися в Пластовій Домівці Українського Народного Дому в Джерзі Сити Річні Загальні Збори „Пластприяту".

Предсідником Зборів був інж. Р. Галібей, секретарювала п. Н. Кух.

Про діяльність Т-ва звітувала голова п. І. Благітка, інформуючи присутніх, що Пластприят працює над зібранням фондів на будову власного куреня (бараку) на Пластовій Оселі в Іст Четгемі. Управа товариства звертається з проханням до всіх членів і прихильників Пластприяту фінансовими пожертвами допомогти зреалізувати цей гарний задум.

„Пласт" на Зборах репрезентувала станична п. Н. Сохан. Гостями Зборів були представники комітету розбудови табору „Вовча Тропа" — інж. Я. Бойдуник і п. Н. Ільницька, які звітували про стан пластової оселі в Іст Четгемі.

Нову управу обрано в такому складі: Ірина Благітка — голова, Р. Богацька — заст. голови, Н. Кух — секретар, Г. Білик — скарбник, К. Коць — організ. референт та Л. Галібей і Л. Величковська — члени управи. До Контрольної Комісії вибрані: Р. Качмарський, М. Гавелко і С. Островський.

Н. К.

ТАРЗАН Ч. 5615. В'язні звільнені!

Коли наглядач невільників був непритомний, мавполюд взяв його ключі і звільнився з ланцюгів.

А пізніше звільнив інших!

Люди поламали весла та узброїлися в киї. — Гаразд, — командував потихо Тарзан, — ходім!